

[Kaj Andresen.]

ikke var angivet særlige formål for lånenes anvendelse. Noget sådant kan jo ikke med føje hævdes i dag. Med det pres, der gennem længere tid har været på vore valutareserver, kan det være særdeles formålstjenligt, at vi sikrer os lån i udlandet, når lånemulighederne er til stede. Den støtte, det kan indebære for vor valutastilling, bør ikke undervurderes, selv om jeg gerne giver tilslutning til finansministerens bemærkninger om, at et stort underskud på den løbende balance ikke bør dækkes ved lån-optagning.

Men herom er der jo heller ikke tale. Det drejer sig om i en periode med betydelige investeringsbehov at sikre valuta hertil gennem lån, og det anser jeg for både forsvarligt og rimeligt. Her er tale om en låneramme, hvoraf i hvert fald halvdelen efter lovforslaget skal sikres til udbygning af en række kraftværker, stort set de samme, som fik andel i dollarlånet. Altså er også et øjeblikkeligt formål og behov til stede.

Det kan ikke være dårlig økonomi, at investeringer i så vigtigt et område for fremtidens produktionseksponering, som elværkerne er, finansieres gennem udenlandske lån.

Der er vel oven i købet det særlige her — og det kan den højtærede finansminister måske bekræfte — at langt den største del af de lånte midler skal anvendes til betaling af import af materiel og maskiner til værkerne, medens kun en ringe del anvendes herhjemme. Når hertil kommer, at Danmarks udenlandske gæld i forhold til både import og nationalproduktet er ret beskedent, finder jeg ingen betænkeligheder ved lovforslagets konsekvenser.

På mit partis vegne anbefaler jeg lovforslaget til hurtig vedtagelse.

Damsgaard: Det har i de senere år været med korte mellemrum, regeringen har foreslået optagelse af udenlandske statslån. Man gjorde det i de gyldne år 1958, 1959 og 1961 og nu igen i begyndelsen af 1963, hvor det gyldne desværre må stryges af karakteristikken.

Ved første behandling den 9. maj 1961 af lovforslaget om optagelse af statslån i udlandet vovede jeg den spådom, at den stærke fremgang for vor valutastilling var forbi.

Denne forudsigelse fra maj 1961 har i sørgelig grad holdt stik.

Nu, lige så vel som dengang, vil nye lånoptagelser efter venstres mening tilsløre vort lands virkelige valutastilling, og derved opstår let den fare, at man glemmer, det er lånte penge, der skal betales tilbage. Mange penge stikker i øjnene og kan friste til yderligere krav om nye bevillinger.

Folketinget har omkring det politiske forlig drøftet og været enig om at lægge en nødvendig bremse på den offentlige aktivitet, fordi der ikke var arbejdskraft nok til at honorere den, ej heller penge nok. Er der ikke en betydelig fare for, at dele af provenuet af det foreslåede lån vil fremme aktiviteten og yderligere fremme stramningen på arbejdsmarkedet? Kan det gå an netop nu?

I forbindelse med forhandling om optagelse af statslånet på 200 mill. kroner i maj måned 1961 var regeringens begrundelse for at gå til denne lånoptagelse nogenlunde den samme som nu, dog med den forskel, at man i 1961 kun begrundede lånoptagelse med en styrkelse af den valutariske likviditet. Denne gang er dette også en væsentlig begrundelse, dog sådan, at indtil halvdelen af det ønskede lånebeløb på 500 mill. danske kroner skal kunne genudlånes til seks af de store danske elværker til udbygning.

I forbindelse med lånoptagelsens behandling i maj 1961 udtalte nationalbankens ledelse bl. a. i et brev til finansudvalget — jeg beder om formandens tilladelse til et citat —

„For så vidt angår det principielle spørgsmål om, hvorvidt staten bør optage lån i udlandet, er det nationalbankens synspunkt, at Danmark som et veludbygget land med en endog særdeles høj levestandard normalt selv bør præstere den opsparing, som er fornøden til dækning af landets investeringsbehov samt til oparbejdelse af en passende valutareserve. Afvigelse fra denne linje vil muligvis kunne motiveres, dersom der i enkelte tilfælde måtte blive tale om exceptionelt store investeringer, f. eks. til anlæg af atomkraftværker, men det synes ikke for tiden at være aktuelt.“

Nej, der er jo ikke tale om udvidelser med atomkraften for øje, så vidt jeg da ved. Det er almindelige rationaliseringer, der til-